

([Енглески оригинал](#))

Преглед депеше: **Србија након посете потпредседника Бајдена**

Understanding cables

Every cable message consists of three parts:

-

The top box shows each cables unique reference number, when and by whom it originally was sent, and what its initial classification was.

-

The middle box contains the header information that is associated with the cable. It includes information about the receiver(s) as well as a general subject.

-

The bottom box presents the body of the cable. The opening can contain a more specific subject, references to other cables ([browse by origin](#) to find them) or additional comment. This is followed by the main contents of the cable: a summary, a collection of specific topics and a comment section.

To understand the justification used for the classification of each cable, please use this [WikiSource](#) article as reference.

Discussing cables

If you find meaningful or important information in a cable, please link directly to its unique reference number. Linking to a specific paragraph in the body of a cable is also possible by copying the appropriate link (to be found at the paragraph symbol). Please mark messages for social networking services like Twitter with the hash tags **#cablegate** and a hash containing the reference ID e.g. **#09BEL**

GRADE765

.

Reference ID

Created

Released

Classification

Origin

[09BELGRADE765](#)

[2009-07-29 13:01](#)

[2010-12-09 21:09](#)

[CONFIDENTIAL](#)

Србија након посете потпредседника Бајдена

Пише: Викиликс
понедељак, 27 децембар 2010 21:56

[Embassy Belgrade](#)

VZCZCXRO9271

RR RUEHAG RUEHDBU RUEHFL RUEHKW RUEHLA RUEHNP RUEHROV RUEHSL
RUEHSR

DE RUEHBW #0765/01 2101350

ZNY CCCCC ZZH

R 291351Z JUL 09

FM AMEMBASSY BELGRADE

TO RUEHC/SECSTATE WASHDC 0109

INFO EUROPEAN POLITICAL COLLECTIVE

RHEHNSC/WHITE HOUSE NATIONAL SECURITY COUNCIL WASHINGTON DC

RHMFSS/EUCOM POLAD VAIHINGEN GE

Србија након посете потпредседника Бајдена

Пише: Викиликс
понедељак, 27 децембар 2010 21:56

RUEHBW/AMEMBASSY BELGRADE

Wednesday, 29 July 2009, 13:51

C O N F I D E N T I A L SECTION 01 OF 04 BELGRADE 000765

SIPDIS

AMEMBASSY ANKARA PASS TO AMCONSUL ADANA

AMEMBASSY ASTANA PASS TO USOFFICE ALMATY

AMEMBASSY BERLIN PASS TO AMCONSUL DUSSELDORF

AMEMBASSY BERLIN PASS TO AMCONSUL LEIPZIG

AMEMBASSY BELGRADE PASS TO AMEMBASSY PODGORICA

AMEMBASSY HELSINKI PASS TO AMCONSUL ST PETERSBURG

AMEMBASSY ATHENS PASS TO AMCONSUL THESSALONIKI

AMEMBASSY MOSCOW PASS TO AMCONSUL VLADIVOSTOK

AMEMBASSY MOSCOW PASS TO AMCONSUL YEKATERINBURG

EO 12958 DECL: 2019/07/29

TAGS ECON, PREL, SR, MARR, PGOV

SUBJECT: SERBIA IN THE WAKE OF VICE PRESIDENT BIDEN'S VISIT

REF: A) BELGRADE 725 B) BELGRADE743

CLASSIFIED BY: Jennifer Brush, Charge, US Department of State, US Embassy Belgrade;
REASON: 1.4(B), (D)

Сажетак

¶ 1. (C) Посета потпредседника Бајдена Београду 20. Маја, током које се сусрео са председником Тадићем, председником владе Цветковићем и министром одбране Шутановцем означава „нови почетак“ у билатералним односима захваљујући основној поруци да САД препознају Србију као важног регионалног партнера и потенцијалног приложника глобалном просперитету и стабилности. Два месеца касније видели смо конструктивну укљученост српских власти у одређеном броју питања. Сада је наш изазов да замах настао потпредседниковом посетом Србији одржимо и на њему градимо настављајући да гурамо Србију напред ка евроатланским интеграцијама, регионалним односима, економском развоју и билатералним односима. Током овог периода од неколико месеци између (одласка старог и доласка новог) амабасадора представништво (отправник послова Џенифер Браш, прим. прев.) позива креаторе политике у

Вашингтону да посећују Београд и разговарају у међународним форумима са српским представницима колико год је могуће учесталије о наведеним кључним предметима. Крај сажетка.

Евроатланска интеграција

¶ 2. (С) Потпредседникова порука да би САД волеле да Србија размисли о придруживању НАТО, али да је неће гурати да то учине с обзиром на трајан утицај интервенције из 1999, била је добро прихваћена од српске власти и јавности. Жива јавна дебата о (разлозима, прим. прев.) за и против придружењу НАТО била је изазвана недавном десетом годишњицом бомбардовања и добила је додатни потицај посетом потпредседника (VPOTUS). К томе, попредседникова одлука да се засебно разговара са министром одбране Драганом Шутановцем дала је том реформски оријентисаном заговорнику сарадње са НАТО додатни кредибилитет и тежину у креирању политике (policy-making process, прим. прев.). Идући даље, требало би да наставимо да ширимо активне војне војском однос са Србијом, радимо са партнерима да бисмо јавност подучили користима НАТО чланства те да охрабрујемо власти Србије да пресеку међуресорске зађевице и отворе дуго чекану мисију при НАТО у Бриселу. Такође би требало да охрабriamo Србију да игра све активнију улогу у питањима глобалне безбедности, на пример, одашиљањем полиције у Авганистан у оквиру ISAF-а.

¶ 3. (С) Такође је у нашем интересу да нађемо нове начине да подржимо аспирације Србије за придруживањем у Европску унију, у томе (да је, прим. прев.) интеграција најбоља гаранција повећаног просперитета и стабилности на Балкану. Наши постојећи програми помоћи су већ фокусирани на реформе потребне за успешну кандидатуру за ЕУ, од економског сектора до добре управе и владавине закона, те би требало да буду настављени. Иако је напредак спор и несавршен, власти Србије се постепено пробијају кроз брдо реформског законодавства које морају да усвоје и примене у тим областима. Њихов највећи изазов је да убеди Холандију да су њихови напори да ухвате оптуженике Међународног суда за бившу Југославију Ратка Младића и Горана Хаџића искрени и делотворни, будући да Холанђани инсиситирају на пуној сарадњи Србије са Трибуналом у Хагу као предуслову за одмрзавање Прелазног трговинског споразума и Споразума о асоцијацији. У сагласности са дискусијом о том предмету коју је потпредседник Бајден водио са председником Тадићем радимо са FBI да пошаље есперта за хватање бегунаца у Београд да би прегледао фасциклу о Младићу и одредио да ли посаје правци истраге

или технике које још увек нису биле примењене. Трајан рад са холанском владом којим би се идентификовали кораци које би Србија могла да предузме да би показала да улаже максималне напоре у сарадњи са Међународним судом за бившу Југославију би појачао наш положај у односу на српске власти.

Регионални односи

¶ 4. (С) Потпредседникова јасна изјава током посете да САД не тражи од Србије да призна Косово помогла је да се умањи тензија око тог питања. Ипак, неки у влади, најизраженије министар спољних послова Вук Јеремић и званичници из министарства за Косово, настављају да заузимају тврдоглав и неконструктиван јавни прилаз односима са Косовом. Иако још увек тражимо *modus operandi* према којем би српски и косовски званичници могли (заједно, прим. прев.) да раде у међународним форумима на основним облицима сарадње, укључујући трговину и организован криминал, неки напредак је постигнут иза сцене. Током два месеца након посете потпредседника српске власти су охрабриле косовске Србе да се врате у Косовску полицијску службу (KPS); радиле су са електропривредом Косова (КЕК) да охрабре Србе да поптишу корисничке уговоре; отпустиле су тврдолинијаша из Северне Митровице Марка Јакшића са посла којег плаћа влада Србије, (места, прим. прев.) управника Здравственог центра у Митровици.

¶ 5. (С) Ипак, не видимо задовољавајуће конструктиван приступ српских власти према децентрализацији и плану Међународне цивилне канцеларије (ICO) за стварање пет нових општина са српском већином на Косову путем новембарских избора; уместо да признају да је то најбоља прилика да косовски Срби бране своје интересе, председник Тадић и остали већ су издали штетна (и по деловању, прим. прев.) превентивна саопштења у којима кажу да српске власти не могу да одобре било какве изборе које би у оквиру Ахтисаријевог плана провела „лажна држава“ Косово. Још једна рупа на путу је намера Србије да у августу на Косову одржи изборе за паралелне структуре под контролом Београда у две општине. Ипак, прерано је да се закључи да је позиција српских власти о новембарским изборима непромењива. Изјава председника Тадића „не постоје услови да бисмо ми охрабрили косовске Србе да узму учешћа у тим изборима“ даје нам отварање да иницирамо дијалог са прагматичним елементима у Београду – наиме Тадићем и његовим саветницима – о условима под којим би српске власти могле да подрже учешће косовских Срба. Можда на крају неће бити могуће да се нађе заједничко становиште, али важно је покушати.

Економски развој

¶ 6. (С) Током сусрета са премијером Цветковићем потпредседник Бајден је одао признање напорима српске владе да ублажи удар економске кризе у земљи. Охрабрио је Србију да се позабави проблемом реституције имовине будући да она једина влада која је (реституцију, нап. прев.) није до тада провела, а неизвесност око власништва над земљом има негативан ефекат на инвестициону климу. Након посете предлог закона о зонама и употреби земљишта за изградњу, који је неколико година био у развоју, померио се из Владе у Скупштину. Према садашњем рукопису, нацрт законе ће разјаснити ситуацију дајући власништво над земљом онима који сада имају власништво или се користе правом на постојећу грађевину. Закон ће скоро у потпуности елиминисати могућност реституције у природи, изузев у случају напуштене / запуштене имовине. Нацрт закона предвиђа стварање реституционог фонда који би био финансиран од прихода стечених процесом конверзије приватизоване земље за друге намене. Да би се осигурала једнакост у процесу, што је од посебног интереса за српско-америчку дијаспору, ми се обраћамо влади и парламенту да пажљиво размотри два проблема – реституцију и зонирање – да се не би догодило да закон о зонирању спречи легитимне захтеве за реституцијом. (reftel A).

¶ 7. (С) Србија наставља да се суочава са тешким путем према економском развоју. Иако наставља да чини напредак према Светској трговинској организацији, приступ се не очекује пре половине 2010 због значајног броја додатних закона (који треба да се донесу, нап. прев.) У међувремену, економска криза наставља да гризе Србију (услед тога што, нап. прев.) су стране инвестиције скоро пресушиле па је влада ове године све више зависна о посуђивању да би одговорила буџетским захтевима. Било би важно охрабрити владу да настави да чини реформе неопходне да би економију ослободила старог модела са државом у центру те да охрабри већу тржишну либерализацију и предузетништво, тако да би била конкурентна када се светска економија опорави.

Билатерални односи

¶ 8. (С) Избор Обама за председника изазвао је енормну наклоност у Србији и овдашњи људи верују да нова администрација заузима равноправнији приступ Балкану него раније. Посета потпредседника Бајдена потрдила је и учврстила тај утисак у делу српских власти и јавности, демонстрирајући како један од најгласнијих критичара Милошевићевог режима сада види вођство Србије као потенцијалне партнере и снаге за регионалну стабилност. Ипак, ми морамо још веома много да радимо да бисмо искоренили уврежене стереотипе о влади САД као империјалистичкој, антисрпској и проалбанској. Скорашње истраживање јавног мњења Меидум Галуп-а (Medium Gallup) показало је да Србија са Пакистаном равноправно - по 61% - дели прво место на листи земаља чији становници имају негативне погледе на Сједињене државе. Честе изјаве из српских власти у којима се САД карактеришу као међународни силеџија, комбиноване са пословичном аверзијом да се призна савезништво и помоћ САД, склоношћу да се руска помоћ преувеличава, уз важност покрета несврстаних, доприносе тој застарелој јавној перцепцији. Ми ћемо погурати наше српске саговорнике да зазму више балансиран и зрео приступ у својим јавним изјавама о Сједињеним државама, настављајући једнако наш јавнодипломатски напор да истакнемо оно шта радимо.

¶ 9. (С) Визе су централно питање у односима Србије са својим западним партнерима, па ни Сједињене државе нису изузетак. Српски грађани чезну за данима када су могли слободно да путују са југословенским пасошима и иритирани су захтевима постављеним да би се добила виза, видећи их као „казну“ заосталу из 1990-их. Иако је процес аплицирања за визу САД светлосним годинама далеко више окренут кориснику и мање тегобан него у случају већине европских земаља, које често захтевају од подносилаца захтева да сатима чекају у реду у три или четири наврата, то је постао предмет разговора сада када је Европска унија одмакла са шенгенском визном либерализацијом за Србију. С обзиром на стабилну ситуацију у Србији и релативно малу стопу одбијања (апликација за визу, прим. прев.), представништво (отправник послова Џенифер Браш, прим. прев.) верује да би било оправдано да се размисли о повећању стандардне валидности неимигрантских виза са садашњих три на пет година. Том би имало благотворно дејство на наше оптерећење у време редукованог попуњавања конзулата особљем, истовремено нам омогућавајући да српском народу пошаљемо сигнал да ми признајемо напредак којег је земља учинила од демократске транзиције и да смо ваома ради повећању (броја, прим. прев.) наших веза.

Коментар

¶ 10. (C) Иако је садашња српска власт демократска и проевропска, она је често неусмерена и политички несамоуверена. На нама је да објаснимо да посета потпредседника Бајдена није била само награда за добро понашање, већ пре почетак нечега што мора да буде знатно интензивнији дијалог о томе како можемо да сарађујемо ближе и продуктивније на заједничким циљевима. Крај коментара.

BRUSH BRUSH